

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kérésre visszaadja a kéziratokat vagy megőrzésére nem vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 1.

A néppárt és a válság.

(—a.) A képviselőválasztások zajában érte meg a néppárt alakulásának tíz éves évfordulóját. Amikor a nemzet ítélete leterítte a liberális pártot, amikor a választások esélye a néppártot a válságból való kibontakozásnak egyik jelentékeny tényezőjévé tette, akkor érte el ez a számszerint nem nagy, de szerfölött lelkes és mindenkor tevékeny parlamenti párt első jubileumát, érdemes működésének kiemelkedő határállomását.

A szerencsétlen egyházpolitika adta meg az első lökést e pártalakulására, de nagyon téved az, aki csak a revíziót tartja a néppárt létökének és céljának.

A liberális pártok szörnyű pusztításai már a nyolczvanas években nagyon észrevehetően, sőt egyre feltűnőbbben kezdtek mutatkozni minden téren.

A nemzeti jogokról való folytonos lemondás és megalkuvás megbénította a nemzet haladását az ipar és közgazdaságban is, ahol a liberális elve a szabad ipar, szabad verseny ugyszólván teljesen elnyomta a kis existenciákat, a kiket a liberális rendszer védtelenül szolgáltató ki a lelketlen zsarolásnak.

Az ellenzéki parlamenti pártok, a volt nemzeti párt és a függetlenségi párt annyira igénybe voltak véve a folytonos közjogi küzdelemmel, hogy a közgazda-

sági mizériákra kevés figyelmet szentelhettek.

Nagy szükség volt azért a néppártra a parlamentben, ahol nehéz feladat várakozott rá. Annál nehezebb volt az a feladat, minél eltogultabb volt iránta a közvélemény az országban és a parlamentben egyaránt.

Ennél az első határállomásnál, mely ugylászik döntő lesz a párt további sorsára, nyugodt önérzettel mondhatja magáról a néppárt, hogy a reá várakozó feladatot derekasan teljesítette.

A politikai közélet romlottságát, megszámlálhatatlan korrupcióját, panamáját, a viczinális visszaéléseket, a rebachlovagok üzelmeit határozottabban, élesebben és nagyobb hatással senki sem támadta, mint Rakovszky és a néppárt, melynek legnagyobb része van az összeférhetlenségi törvény megalkotásában s általában az e téren valamennyire mutakozó haladásban.

A közgazdasági kérdéseket még az agráriusok előtt a néppárt vitte be a parlamentbe. Amit újabban — Széll idejében — e téren alkottak, a felvidéki segélyakció, a bevándorlás akadályozása, a kivándorlás ellenőrzése, a munkás cseledbiztosítás stb. mindabian igen jelentékeny része van a néppártnak.

Az Adria-vitát öt hélig ugyszólván egymaga Rakovszky intézte. Hegedüs bukása s ami ennél nagyobb dolog, a szerződés-

sek sokban előnyös megváltoztatása, az ő érdeme.

De a közgazdasági és kulturális kérdések nem merítették ki a néppárt tevékenységét. Mikor az alkotmányt és a közjogot kellett védeni, a néppárt mindig az első helyen küzdött.

A trónörökös házasságának becizkejezésénél a pragmatica sanctiónak közjogilag helyes értelmezését Rakovszky a félelmetes Szilágyi Dezsővel szemben is kivívta.

A választások tisztaságáért a legnagyobb elszántsággal és hatással ők küzdöttek. Az első ex-lex idején a törvénysértés és az ischli klauzula ellen a leghevesebb támadók ők voltak.

A nagy obstructióban, nemzeti küzdelemben mindvégig egész erejükkel vettek részt leszerelés nélkül, bár emiatt el kellett vesztetniök érdemes elnöküket Zichy János grófot.

Tisza házszabályrevíziója ellen a küzdelmet ők indították meg, elsőknk mondva ki, hogy a 21-es bizottság kiküldetését megakadályozzák.

Az ellenzéki pártok koalíciójában kezdettől végig férfiasan állották meg helyüket, a választásokon sok helyen áldozatot is hoztak, több kerületet a koalíció kedvéért elejtettek.

Mindezek mellett fáradhatatlanul szervezték a szövetkezeti, egyleti és társadalmi életet, előkészítve a keresztény revindikáció nagy munkáját.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Visszaemlékezés.

Valamikor, régen.
 Lenn a falu végen,
 A szemedbe néztem.
 Szemed ragyogása,
 Arczod mosolygása
 Mindenem lett nekem.

Elöttem vagy most is
 Kis fehér ruhában,
 Amint ott állottál
 Az utnak porában.

Elöttem látom még
 Hamvas szüzi orcád
 Oly mély áhitattal.
 Közledelem hozzád.

S te hogy féltél tőlem;
 Remegett a tested,

Mint a fésző bimbó,
 Melyet a szél lenget.

De azért a csókom
 Lángra gyujtá ajkad.
 A mit lopva adtam
 Nyiltan vissza adad.

Nógrádi Gyula.

Legény-Bitó Mihály órája.

Írta: Nagy Andor.

I.

Jókor reggel van.
 Legény Bitó Mihály nagy gondolatokkal birkózva, csendesesen ballag az utcán. Amint a kocsma szegletéhez ér, meglátja Vargha Lőrinczet. Szembe jó vele. Még elég távol van. Legény-Bitó Mihály meglissítja lépteit. Majd megáll.

Már nyolcz-tíz lépésnyi távolban vannak. Legény-Bitó rendes beszélő hangon szól:

— Hát hüvös van.

Vargha Lőrincz egyet ránt a szürén (vatonat új szür), egyet pöffent a pipából, aztán kissé elbizakodott tartással, a fogai és a csutora közt kegyeskedik kiejteni, hogy:

— A' bizon.

Legény-Bitót meglepi a válasz. Mit feleljen most már ő erre? Nagysokára (ezalatt Vargha Lőrincz saját szüre czifráját tanulmányozza paradicsomi gyönyörűséggel) kisütve, hogyhát reggel van. Már pedig, ha reggel van és még nem köszöntötték egymást, hát köszönteni kell. Ezt a nagy igazságot belátja Legény-Bitó. Ezért aztán szépen kikerekítve odamondja, hogyhát:

— Egészségire az iccakai nyugodalmat. Jó reggelt adjon az Ur Isten.

— Köszönöm. Adjon Isten. — fogadja Vargha.

Legény-Bitó megint érzi, hogy mondani kellene valamit. De mert minden erőlködése hiába valónak mutatkozik, hát már indulni készül.

Varga ezalatt megelégette a szüre nyuj-

IZZÓLÁMPÁK.

MODERN

CSILLÁROK NAGY RAKTÁRA.

Költségelőirányzatokkal . . . . .

. . . . . szívesen szolgálunk

Elektrotechnikai Mérnöki Vállalat

Fő-utca Moskovits-féle ház.

Széchenyi szállodával szemben

TELEFON 509. TELEFON 509.

Steiner Ernő, okl. mérnök. Nagyvárad.

Villamos világítási cikkek.

Elvállalja villamos világítási be-
 rendezések, elektromotorok-, táv-
 beszélők-, jelző-készülékek stb.

Mérnöki és mindeme szakba vágó tervezé-
 sek és munkálatok műszakilag tökéletes

kivitelét.

A választások eredménye most nehéz helyzet elé állította a néppártot, mely nélkül a kibontakozás, hogy az csak valamennyire is tartós legyen, nem történhetik meg.

Az érzelmi szempontok a néppártot inkább a közjogi ellenzék felé terelik, amelyvel két hónap óta koalícióban van. Ez a koalíció pedig éppen a néppárt hivatalos lapjának tegnapi szenzációs kijelentése szerint még a választásokkal és lex-Dániel eltörlésével sem ér véget, hanem együtt maradnak, míg a házszabályok mérsékelt revízióját és a választási reformot keresztül viszik. Ebben velük maradnak a disszidensek is.

A hatalmi vágy ellenkezőleg a szabad-élvűek felé hajtáná őket, kiknek a legelkeseredettebb ellenfeleik voltak s éppen azért nincs bennük semmi hajlandóság galvanizálni, új életre kelteni ezt a bukott pártot, amelyvel csak a 67-es alap köti őket össze, ezt pedig ősz vezérük Zichy Nándor gróf és az Alkotmány szerint nem tekintik megváltozhatatlan dogmának.

A politikában elég jelentős szerepe van ugyan az érzelmi momentumoknak is, de a néppárt tagjai elég komoly politikusok ahhoz, hogy mikor a haza érdeke kívánja, úgy ezeken, mint a hatalomra jutás vágyán vagy a személyi kérdéseken túl tegyék magukat.

E nehéz napokban kétszeresen van szükségük a politikai belátásra.

Ha minden más egyebet félretéve csak az ország érdeke fogja őket vezetni — amint hisszük és feltételezzük, — valóban nagy szolgálatot tesznek a hazának s megszilárdítják pártjuk életét újabb decenniumokra.

A kormány bukása.

A kormány bukása a választások első napján befejezett tény volt; a lemondást

még pénteken este határozták el és most tudódik ki, hogy erről a királynak már szombaton hivatalos tudomása volt. Gróf Tisza István mai kihallgatása csak arra való volt, hogy Tisza további tájékoztató felvilágosításokat adjon — és utódot ajánljon.

Tisza tegnapi és régebbi kijelentéseihez hiven a hatvanhetes alap fentartását és gróf Andrássy Gyula meghívását javasolta.

Az erre vonatkozó bécsi tudósítások a következők:

Khuen-Héderváry kihallgatása.

Bécs, február 1. (Saját tudósítónktól.) Gr. Khuen-Héderváry Károly szombaton reggel 9 órakor Bécsbe érkezett és Sacher-szállodában szállt meg.

Még a délelőtt folyamán jelentkezett a kabinetirodában, honnan dél felé értesítést küldtek neki, hogy a király délután két órára várja.

Khuen pontban két órakor lépett a király dolgozószobájába és ott maradt teljes két órán át. Khuen gróf első sorban bejelentette felségének a kabinet lemondását és azután szóval előterjesztette az indokolást, illetőleg részletesen előadta a választás addig ismert és még várható eredményét; a számadatokat egy magával hozott czéduláról olvasta le, mely czédulát a király elkért és magánál is tartott, Khuen a jövő teendők iránt nem tett semmi előterjesztést és pusztán a tények elmondására és a minisztertanács határozatának bejelentésére szorítkozott.

A király főképen azt tudakolta, hogy miképpen tévedhetett Tisza annyira a helyzet megítélésében és Khuen bevallotta, hogy Tiszát környezetének és a budapesti városi intéző elemek felfogása tévesztette meg; a vidék hangulatát nem ismerte eléggé és erre vonatkozólag a főispánok sem adtak olyan felvilágosításokat, melyek az eredményt csak sejtetni is engedték volna.

Khuen-Héderváry a király kivánságára további rendelkezésig Bécsben maradt és az audiencia után átköltözött a magyar miniszteriumba.

Tisza a királynál.

Gróf Tisza István minisztereinek ma reggel Bécsbe érkezett és egyenesen a magyar Házba hajtattott, ahol gróf Khuen-Héderváry várta és tudatta vele, hogy a király fél 10 órakor fogadja.

Tisza a mondott időben meg is jelent a király előtt, újból bejelentette a lemondását, melyet a király el is fogadott. A lemondott minisztereinek azt is bejelentette, hogy a kormány memorandumon dolgozik, melyben a helyzetet megvilágítja és a kibontakozás iránt is elmondja a maga nézeteit.

A király megengedte, hogy Tisza az írásbeli lemondó levelet és a memorandumot utólag betérjeszthesse.

Tisza ezután előadta, hogy rézete szerint a nemzet csak a lex-Daniel felett itélt, de a 67-es alapot nem vetette el; hite szerint a 67-es alapot fenn kell tartani és Andrássy Gyulát kell megbízni, hogy most már a lex-Daniel kikapcsolásával álljon az ügyek élére és teremtsen új többséget a 67-es alap mellett.

A király ezt a nézetet helyesnek találta és felhatalmazta Tiszát, hogy gróf Andrássy Gyulát február hó 3-án délelőttre hívja fel Bécsbe.

A kihallgatás közel egy óráig tartott. Tisza a kihallgatás után elment a kabinetirodába és onnan értesítést küldetett gróf Andrássy Gyulának; azután elment a magyar Házba és ott a várakozó hírlapírókkal tudatta, hogy a király a kabinet lemondását kétségtelenül el fogja fogadni, hogy az ügyek ideiglenes vezetésével a mostani kormányt megfogja bizni

totta mulatságot és rászól a már ballagó Legény-Bitóra.

— Hát mi van az óráddal?

— A dög egye meg! Most la éppen azon törtem a fejem.

— Hászen meg kell venni, oszt megvan. Ha eccer kívánja Eszter, hogy néked is legyik órad, mint más legénynek.

Legény-Bitó sóhajt egyet. S nem egészen eredmény nélkül. Vargha Lőrincz megsajnálja és leereszkedik hozzá.

— Be még majd én is véled a városba — mondja jóakarólag.

— Be? — kiált Legény-Bitó Mihály nagy örömmel.

— Osztánhát mondom, majd kiválasztjuk — beszél tovább Vargha.

— Ki, — hagyja helyben Legény-Bitó Mihály.

— Megintelen felporóbaljuk — teszi hozzá Vargha.

— Fel? — csodálkozik Legény-Bitó Mihály.

— Azután meg megegyezkedünk — mondja tovább Varga.

— Meg, — erősíti fontoskodva Legény-Bitó Mihály.

— Osztán meg kikötjük, hogy aszongya jóállás legyik.

— Ki? — csodálkozik megint Legény-Bitó Mihály.

Legény-Bitó erre már nem szól, csak egy nagy kérdőjel ül ki az ábrázatára.

— Kivülről szép az óra, — magyarázza Vargha — aszongya az órás bejül is olyan, osztánhát pedig nem olyan. Rosszul jár, meg osztán nem is jár.

— Hogy a dög egye meg — szól fejcsóválva Legény-Bitó.

— De hát nem hagyjuk magunkat behuzni! — biztosítja Vargha.

— Aszondom! — kiált Legény-Bitó nagy önbizalommal.

— Olyat veszünk, hogy a farancia királynak is a becsülettyire válnék! — virtuskodik Vargha.

— Még a végrehajtónak is, ugy-e bátyám?!

— toldja jámboran Legény-Bitó s már nem bír magával. Neki ugrik Varghának és össze-vissza ölelgeti. Addig nyájaskodnak ott az ut közepén, mig egyszer csak Vargha a szürére pillant.

— Te, a vadont új szűrömet!

— Hüüü . . . — szegény Bitó.

— Na, jó van, hát hétfün reggel bekutyagolunk a városba — mondja aztán Vargha.

— De be ám! — kiált megint örömmel Legény-Bitó.

— Majd eláll a szeme szája Eszternek,

ha meglátja az órát — jósolja Vargha biztatólag.

Legény-Bitó már erre lekapja a süvegét.

Egyet ugrik és neki vág az utcának. A süvegét folyton hajigálja fölfelé. — És kiabál.

— Eszter! . . . óra lesz, óra lesz! . . . Eszter! . . . óra lesz.

Vargha Lőrincz utána néz egy darabig, aztán ránt egyet a szűrén, pöfent egyet a pipából és megindul az útjára.

II.

Vasárnap délután van.

A késő őszi napsugár pazarul melegít.

Legény-Bitó kinn ül a házuk előtt. Fel-szerelve, utrakészen.

Szür, tarisznya, benne szalona, kenyér, bicska, só, paprika, dohányzacskó, (a pipa a szájában) azután kis bekecs, nagy bekecs, csizma, esernyő, lámpás és kucsma. Az éjjel le sem fekszik, hogy elne késsen az utazástól.

Amint így ül, hát el »poromonádéznak« előtte a lányok. Ot, hat, vasalt viganó van mindeniken.

Azután meg pruszlik a derekán, szalag a

ERMELLEKI HEGYIBOROK PALACZKOKBAN

elismeret jól kezelt tiszta minőségben, 10 palaczkától fölfelé literes palackonként 70 fill.-jével házhoz szállítva kapható az

ERMELLEKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL, Nagypiacz-tér 10. szám.

Minden palaczk czimkéje, kupakja és dugója az Ermelleki részvénytársaság cégjelzésével van ellátva. Telefon 206. szám.

és hogy gróf Andrássy Gyulának már elment a meghívó.

További meghívásokról egyelőre nincsen szó; ilyenek iránt a király csak Andrássy meghallgatása után fog határozni.

Kossuth Ferencz meghívására vonatkozólag az a hír, hogy föltétlenül meghallgatja a király. Udvari körökben beszélik, hogy a király erre vonatkozólag így nyilatkozott:

— Ez alkotmányos kötelességem.

Tisza sápadt volt ugyan, de teljesen nyugodt, sőt félhivatalos gárdájával tréfalkozott is, miközben a Budapestre küldendő tudósítást diktálta nekik. A tudósítás elkészülte után tanácskozássra vonult vissza Vértessyvel az a latere minisztérium első osztályfőnökével.

A hivatalos tudósítás Tisza mai fogadtatásáról, illetve a kormány lemondásáról a következő:

A magyar Távirati Irodának jelentik Bécsből: O felsége ma délelőtt fél 10 órakor hosszabb kihallgatáson fogadta **Tisza** István gróf miniszterelnököt. A miniszterelnök bejelentette az egész kabinet lemondását, amit később írásbelileg is be fog nyújtani. O felsége a lemondó miniszterelnök javaslatára **Andrássy** Gyula grófot hivatta kihallgatásra, aki legkésőbb holnapután Bécsbe érkezik. Egyébb államférfiak meghívása és ő Felsőháznak Budapestre való utazására vonatkozólag eddig nem történt intézkedés.

Tisza István gróf még a mai nap folyamán visszautazik Budapestre.

A helyzet.

Választási mérleg.

Mai nappal a rendes választások véget értek. Ma csütörtökön már csak egy hely lesz választás *Hajdu-Böszörményben*, hol azonban a szabadelvűjelölt visszalépése folytán dr **Benedek** János függetlenségi egyedül áll s így a választás megnyitása után mindjárt egyhangulag megválasztottnak fogja Benedeket nyilvánítani a választási elnök. Benedeket már beleszámítva a választási mérleg a következő:

Függetlenségi	161*
Szabadelvű	155**
Disszidens	27
Néppárt	24
Ujpárt	13
Nemzetiségi	9
Pártonkivüli	8
Demokrata	2

Összesen 399

Pótválasztás lesz 14 kerületben.

Összesen 413.

A szászok is ide vannak számítva.

Kossuth Ferencz a jövőről.

A függetlenségi Kossuth-párt hivatalosa, a **Budapest** ma első helyen foglalkozik a helyzettel.

Kossuth szerint a helyzet ez:

— A függetlenségi és negyvennyolczas párt tisztában van azzal, hogy *programját a maga teljes épségében most nem valósíthatja meg, de fönntartja teljes egészében és a meglevő törvények és alkotmányos alapon akarja az intézmények körében törekvéseinek érvényesítése számára a talajt előkészíteni.*

Az első töladat a *gazdasági függetlenség megalkotása*. Ezt már az 1899. évi XXX. törvényczikk is biztosítja és azt csupán végre kell hajtani.

* Egynek kettős mandátuma van.

** Négynek kettős mandátuma van.

A katonai kérdések terén a függetlenségi párt hajlandó áldozatokat hozni megfelelő re-kompenzációkért, de ezeket intézményekben kell biztosítani.

A *választási reform* megvalósítása valamennyi ellenzéki pártra kötelező.

Mindezt azonban a Kossuth-párt a saját hozzájárulásával hajlandó csak támogatni és fogantatosítani.

Egyáltalán nem hajlandó a párt félreállani és engedni, hogy a számban legnagyobb párt hozzájárulása és közreműködése nélkül történjék a kibontakozás.

UJDONSÁGOK.

Gyertyaszentelő Boldogasszony.

Ma, csütörtökön ünnepet ül a katolikus egyház. Annak emlékét üljük, mikor a gyermek Jézust születése után negyven napra Mária fölvitte a jeruzsálemi templomba, hogy Mózes törvényei szerint az Urnak bemutassa. Az öreg Simeon felismerte a kisdédben a Megváltót, kit karjaira véve, hálát adott az Istennek, hogy láthatták szemei a Messiást. Az egyház e napon gyergyát szentel. A plebánia-templomokból körmenetben vonulnak ki a hívek s utána ünnepélyes szent misét tartanak. A nép a hagyományok szerint a mai nap időjárásából jósol. Azt tartja, hogy Gyertyaszentelő Boldogasszony napján, ha derűs az idő, még erős tél lesz; míg ha e napon borús az ég, — vége a télnek.

TÁJÉKOZTATÓ.

Febr. 12. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 25. Kath. Szabad Liceum estélye: dr **Károly** Irén Előadása.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum bñjti estélye.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum bñjti estélye.

Apr. 29. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye (estély.)

hajában. Összefogózkodva, széltiben mennek az utcán.

Eszter is köztük van. Amint odaérnek Legény-Bitó elé, rámosolyognak.

— Hát bemegy a városba?

Legény-Bitó meglátja Esztert: nem tud egy vakarnyi hangot sem adni.

A lányok elnevetik magukat és tovább illeg-billegnek.

Legény-Bitó ott marad ül . . . ül. Egyszer csak szekérsörgés hallik. Odaér hozzá. Megáll. Hát Ember-Bitó jött meg. (Azt ne merje valaki gondolni, hogy Legény-Bitó nem ember! Azért Ember is ember, csak hogy ez már feleséges). Legény-Bitó lábba jön. Száz kérdéssel akar előállani s természetesen ülve marad.

Ember-Bitó pedig leszáll a szekérről. Fúj egyet, aztán az öklével a levegőbe csap.

— Hogy a hét fene egye meg a kutya nimettyit! . . . Hát hallottak már ilyet? . . . Na! . . .

— Mit hát? — kérdi jámboran Legény-Bitó.

— Na, hát ahogy beérek a városba, a Miska szögával együtt, hát leesik a »ráf«. Aszondom, hát keresünk egy kovácsot, oszt felüttetjük. Hát találtunk is egyet. De nem irt rá megcsinálni hirtelennyibe, hanem aszongya hagyják itt a szekeret, oszt estére gyűjjenek érte.

Jól van, aszondom, oszt elkészöntünk. Hát estére meg amint érte gyövünk, ki van írva nagy finyes betűkkel a kapura, hogy »ki nem adok ráf«.

Na, hát ezt szeretném mán osztán én látni!

Felgyürköztem, oszt aszondom a Miskának, hogy gyerünk! Amint bemegyünk hát nagy vót a finyessig, de nem olyan, mint a kovácsműhelyben.

Kovácsműhely nem is látszott sehol. Valami ur ült ott a kapuba, oszt az ugy megijedt tőlünk, hogy mingyár makogni kezdett. Nagy sokára meg is tudtuk osztán, hogy ötven krajczárt kell fizetni ennek, oszt csak azután engednek be.

No, nagynehezen, hogy leszurtam, hát megindultunk. De aszongya az az ur, hogy csak egy mehet ötven krajczárért. No, aszondom, hát akkor maradj kinn Miska, majd csak ki hozom én egyedül azt a ráfot!

Aztán, hogy még becsületesen oda mondtam, hát kilökdösött, aszonta, hogy ittakinematográf van, vagy mi a kő!

Már most a tisztelendő urtól fogom megkérdezni, hogy mi az?

Aszongya, kinematogérát . . .

Na hát! Igen, oszt azután fogtuk magunkat Miskával, oszt iczczaka elloptuk az udvarral a kereket — mikor már nem volt ott senki. Még egy fain ákaczfa szekérruddal meg is szereztük. Na hát! . . . hegy tövissel párnázzák ki azt a kutya német kovácsot! . . .

Ember-Bitó dul-ful egy darabig. Legény-Bitó pedig lassan feláll, leveti a szűrt, tarisznyát, kis és nagy bekecsbet, kucsmát, esernyőt, lámpást és beviszi a házba.

— Hát te mit csinálsz? — kérdi a bátyja.

— Nem megyek, a dög egye meg azt a

vároost . . . dörmög meghunnyászokodva Legény-Bitó.

III.

Éppen Karácsony előtt való nap van.

Legény-Bitó, meg Vargha Lőrincz egy óráskirakat előtt állanak. Már harmadik órája. Legény-Bitó ki is jelentette már, hogy ő »azt a nagy lufejes sárga órát veszi.«

— Hát jó van — mondja Vargha — de hát az egy kicsit derága lesz.

— Hászen van nekem pizem — mondja büszkén Legény-Bitó.

— No jó.

Azzal bekászolódnak.

Az órás előkeresi a kivántat. Egy kis kefével megkeféli, kétszer, háromszor kinyitja, becsukja, aztán azt mondja, hogy százhusz forint.

Legény-Bitó áll-áll és nézi.

— Na, hát mit szól hozzá? biztatja az órás.

Erre szól is Legény-Bitó:

— Hát harminczhét krajczárom van, meg osztán egy filléres.

Mihamar az utcán voltak. Az órás egyszerűen kilökte őket és becsapta utánnuk az ajtót.

Vargha Lőrincz is megmérgecsedik és ott hagyja Legény-Bitót.

— Hát annyi pinzir csak magad vegyél! Én nem megyek véled.

— Hát majd veszek én! — felel az büszkén vissza. Most már esvungba vagyok.

Nemsokára egy másik kirakat előtt áll. Ott is van sok óra, meg más is. Egy fél óra mulva be megy.

* **Kitüntetések.** Ő Felsege sacchi dr *Kukuljevic Bassany* Milutin kamarás és Belovár-Kőrösmegye nyugalmazott főispánjának a belső titkos tanácsosi méltóságot, *Szlávi* János ujvidéki közjegyző és törvényes utódainak a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet díjmentesen, dr *Pohnisch* Artur nyug ezredorvos és löcsei kórházi főorvosnak a közegészségügy és közügyek, *Fóra* Ferencz Budapest székesfővárosi első kerületi felsőbb leányiskolai igazgatónak pedig a közoktatásügy terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József rend lovagkeresztjét, végül dr *Réthy* Sándor ökörmézsi járásorvosnak buzgó szolgálata elismerésül a koronás aranyéremkeresztet adományozta.

* **A tisztii főorvos jelentése.** Dr *Baróthy* Ákos, városi főorvos betérjlesztette jelentését Nagyvárad város 1904. évi egészségi viszonyairól. E szerint a város általános közegészségügye kielégítő s az egészségügyi ellátás előnyös volt. Az 1904. év folyamán Nagyváradon működött 47 orvos, ezek között 4 tisztiorvos, továbbá 3 halottkém, 66 szülésznő, 9 gyógyszertár. Himnlőltás; első oltás 1312, újraoltás 741, összesen 2053 oltás eszközöltetett. A különböző kórházak betegforgalma volt: ápolattatott a Sztaroveszky gyermekkórházban 246, a bábaképezdében 478, a fogház kórházában 2112, az Irgalmas-rend kórházában 433, a biharmegyei közkórházban 7016 és a Szent László járványkórházban 316 beteg.

* **A fénykép fényüzési cikk.** Egy földbirtokos felesége fényképeket készítettett egy budapesti fényképésznél, miután többszöri felszólítás dacára nem fizetett, a fényképész a férj ellen adott be keresetet. A járásbírósg és a budapesti törvényszék a fényképészt keresetével elutasították, kimondván, hogy a rendelt fényképek fényüzési cikket képeznek, már pedig az anyagi jogszabályok értelmében a férj a neje által rendelt fényüzési cikkek kifizetéséért nem felelős.

* **A villamos telep rossz gépje.** A nagyvárad villamos telepen vagy nem tudnak

Mutatnak neki egy nagy sárga órát. Éppen olyat, mint a másik. Csakhogy ez fertályos. Csupán a két fedele van meg. Belül pedig üres, csak olyan redős piros bélés van benne, mint amilyen a bugyellársokban szokott lenni. Tulajdonkép nem is más ez. Lám, nem mind óra, ami óra. Csakhogy ezt Legény-Bitó nem tudja.

— Hát osztán mi áru vóna ez: — kérdi együgyüen.

— Ötven fillér.

— Hát oszt hány forint az?

— Huszonöt krajczár.

— Legény-Bitó végig néz a boltoson.

— E vagy alszik, vagy bolond, — gondolja magában nagy bölcsen.

Hamar kifizeti, beiedugja a tarisznyájába és elrohan. Egyenesen, toronyiránt hazafele. De minduntalan hátranéz, hogy nem szalad-e utána a boltos, vagy a csendőr.

— Nem tudják az oktalank, hogy merre szaladtam, — mondja hunyorítva.

És becsületesen kiizzadva szerencsésen hazaér. Rögtön Eszterék megy. Eszter éppen a pitarban van. Kihuzza a tarisznyából az órát, odaadja neki.

— Na, itt van.

Eszter nézi, forgatja, egyszercsak kinyillik. Hászen nem óra ez — mondja csodálkozva — bugyelláris . . .

— Bugyelláris? — álmélkodik Legény.

— Az hát! Vigyed a fenébe! (És a földhöz vágja.) Te akarsz engem elvenni? Hiszen mogyorónyi eszed sincs néked . . . mint az iccaka, olyan buta vagy.

Legény-Bitó felveszi a bugyellárist.

— Hogy a dög egye meg . . . hát bugyelláris . . .

vagy nem akarnak rendet teremteni. A telep megnyitása óta bebizonyult, hogy az egyik gép, a mely hivatalosan mint I. számú kisgép szerepel, rossz, használhatatlan. Nem régen újból próbálkoztak ezzel a rossz géppel s olyan üzemzavar keletkezett a kísérletből, amely könnyen nagyobb szerencsétlenséget okozhatott volna. Ennek dacára még mindég nem hagytak fel a veszedelmes kísérletezésekkel, ahelyett, hogy a nagyon protegált vállalkozónak egyszerűen visszadobnák ezt a meg nem felelő gépet. Legutóbb az egyik nagy gépet javították s ez időre ismét a használhatatlannak bizonyult kisgépet vették igénybe. Mint értesülünk, ez a kísérlet ismét hiábavalónak bizonyult, mert a gépet pár percnyi működés után meg kellett állítani. Csodálkozunk azon a rövidlátáson, hogy akadnak a villamos felügyelő bizottságnak még is olyan tagjai, akik ezt a rossz gépet akarják tartalékgépnek megtartani. A városnak nincsen pénze, hogy rossz berendezésekre kidobja s a villamosmű biztonságát ezzel veszélyeztesse. A város érdeke csak előbbvaló, mint a vállalkozóké.

* **József főherczeg gyógyulása.** József főherczeg gyógyulása annyira előrehaladt, hogy a beteg orvosi engedéllyel tegnap már egy szivart is elszívhatott.

* **Elöléptetés a vazutnál.** A magyar királyi államvasutak elnökigazgatósága *Bozóky* Béla főmérnököt, a nagyvárad—miskolczi osztálymérnökség kiváló szaktudású, közbecsülésben álló vezetőjét a nagyvárad üzletkezelőséghez főmérnök-üzletkezelőhelyettesé nevezte ki. A nagyvárad—vasköli osztálymérnökség vezetésével *Grósz* József főmérnököt bizta meg a vasutigazgatóság, ki eddig a nagyvárad üzletkezelőséghez volt beosztva, mint főmérnök.

* **Beiratások a zeneiskolába.** A zenekedvelők egyesülete által fentartott szaz ének valamint az összes fuvó-, vonós- és ütőhangszer tanszakokra berendezett nyilvános zeneiskolába a II. félévre a beiratások naponként d. e. 10—12-ig, d. u. 4—5-ig *Réz* Mihály igazgató irodahelyiségében (Városház, II. emelet, 23. ajtó) eszközöltetnek.

* **A tiszthelyettesek ruházata.** A nagyvárad honvéd hadapród iskola parancsnoksága már most gondoskodik a hadapród iskola IV. évfolyamából az 1905 évben a gyalogsághoz és a lovassághoz kilépő hadapród tiszthelyettesek ruházatáról és a felszerelési cikkek elkészítéséről. A ruhák és felszerelési cikkek szállításának biztosítása végett február hó 22-én délelőtt 10 órakor a hadapródiskola kezelőbizottsági irodájában nyilvános árlejtés fog tartatni. Az említett cikkek elkészítésére és elszállítására vállalkozók felhivatnak hogy az e tekintetben kibocsájtott részletes árlejtési hirdetmény és árlejtési feltételek értelmében szerkesztett ajánlataikat a fentebb jelzett helyen és időpontig annál inkább benyújtani el ne mulasszák, mert később érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak; megjegyezvén, hogy az árlejtési feltételek a már nevezett kezelőbizottsági irodában is naponta délelőtt 8 tól 12-ig és délután 2 től 5-ig betekintheők és vidékieknek kívánatra megis küldetnek.

* **A filléres takaréks** és segélyszövetkezet értesíti t. tagjait, hogy a befizetések az ünnep miatt ma, csütörtökön délelőtt teljesítendők.

* **Rémes gyilkosság Aradon.** A legnagyobb stilű büntettek között is bizonyára sokáig emlékezetes marad az a megdöbbentő, titokzatos rablógyilkosság, mely ma a déli órákban történt Arad legforgalmasabb helyén, a Boros Béni-téren *Klonda* Péter aradi bankbizományost a ki 1904 június 5-én jött Nagyváradról családjával Aradra, ölték meg a délelőtt 11 órától délután 2 óráig terjedő órákban a

legnagyobb kegyetlenséggel akként, hogy a koponyáját valósággal *darabokra vagdalták egy fejszével.* A tettes eddig ismeretlen, a borzalmas büntett körülményeiből azonban megállapítható, hogy a gyilkosság csak bosszú műve lehet.

Klondának bankképviseleti üzlete volt, amelyet csak anyáron nyitott ugyan *Szatmáry* Dezső társaságában, de az irodája csakhamar igen keresetté vált, különösen akkor, midőn néhány vagyonosabb kovaszinczi polgár bevonulásával részvénytársasággá alakult át. Miután váltók lebonyolításával is foglalkozott s a gyilkosság az irodahelyiségben történt, nagyon plauzibilisnak látszik, hogy egy lejárt váltónak a tulajdonosa a tettes. Igen gyanus egy fekete kesztyűs »urnak« a szereplése akinek a félkesztyűjét meg is találták a holttest mellett. Ez az egyedüli bűnjel és semmi más adat nem áll a nyomozó hatóság rendelkezésére.

A fényes nappal elkövetett gyilkosság a legnagyobb szenzációk erejével hatott Aradon. Ugy délután fél 3 óra táján fedezte fel a büntettet egy fiatal cselédleány, *Hittrich* Mariska aki éppen két vidéki ügyfelet kalauzolt fel az irodába. A mint a hivatalos helyiség padozatán fekvő holttestet megpillantotta, rémes sikoltással rohant le az utcára s erre villámgyorsan terjedt el mindenfelé a borzalmas eset hire. Pár perc múlva már hatalmas tömeg verődött össze a ház előtt, mely Szelléné tulajdona és a Széchenyi-gőzmalommal szemben áll s csakhamar megjelentek a hatóság kiküldöttei is.

* **Elfogott tolvaj,** A múlt hó 30-án délelben amig *Berkes* Bertalan Fő-utcai fiók üzletének személyzete ebédelni volt a kulcsos bezárt üzletbe behatoltak *Jeszenszki* József nevű aranyozó segéd találtatott az üzletben aki azonban tagadta, hogy ő nyitotta volna ki az ajtót s lopási szándékból ment volna be az üzletbe. Miután semmi az üzletből nem hiányzott, s ellene bizonyíték nem volt letartóztatása és a bírósághoz való átkísertetése mellőztetett. — Tegnap délelben jelentették a rendőrségnek, hogy *Hitner* Sámuel Kossuth-utca 9 szám alatt levő óras üzletét valaki állkulcsos kinyitotta és onnan tizenegy darab különböző ezüst, tula és nikkal órákat összesen 142 korona értékben ellopott. A rendőrségnek gyanuja azonnal *Jeszenszki* József-re irányult, akinek előkerítésével *Vass* Károly nyomozó rendőr bizatott meg. A nyomozó rendőr éppen nevezettnek lakására akart menni, amikor a Biharmegyei takarékpénztár zálogháza előtt elhaladva bent *Jeszenszki* pillantotta meg, aki éppen a lopott ezüst órák egyikét elzalogosítani akarta. *Jeszenszki* bekísérte, de nálla csak két drb. óra s kevés pénz találtatott, amelyet a többi órák eladásából szerzett.

* **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk váradai és micskei *Baranyi* Kornélia néhai *Szilágyi* Ferencz kir. törvényszéki bíró özvegye január hó 29 én 71 éves korában elhunyt. A derék matrónt tegnap délután helyezték örök nyugalomra a micskei temetőben nagy részvét mellett. Az elhunytat kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

* **A nagyváradai gőzmozdonyu közuti vaspálya** részvénytársaság egy újítással lepte meg városunk közönségét, amennyiben teherárucsoi rakományokra fel és leadási állomást rendezett be, a hol a különféle elzárolási okmányok (feladási vevények, fuvarlevél másodlatok) ügyfeleik által azonnal átvehethők.

Azonkívül a közönség kényelmét tartván szem előtt, szivesen ad felvilágosítást az általa eszközözendő szállítási ügyekben is.

Igazán csak elősmeréssel szólhatunk a közuti vasut ezen újításáról most a Nagyvárad és Varad-Velence távolfekvő állomásainak felkeresése helyett, benn a városban, a város közepén bonyolíthatják le nagykereskedőink és iparosaink vasutszállítási ügyeiket, a mivel igen sok időpazarlástól szabadulnak meg.

Mint a közuti vasut mai hirdetése mutatja folyó 16 án kezd meg az új állomás működését, mihez sok szerencsét kívánunk.

* **A zilahi betörők Budapesten.** A zilahi betörők, akik az ottani adóhivatalból vittek el hetvenezer koronát készpénzben és értékpapirokban, amint a Budapesten mozgósított detektívek jelentik, valószínűleg Budapesten vannak. Hasonló embereket láttak ugyanis a Ferencvárosban a Gyep-utca és Üllői-ut sarkán levő korcsmában és ugyanilyen emberek, kikre a meggyanusítottak személyleírása ráillik, szálltak meg a Két Korona szállodában, de oda az este nem jöttek el, mert már neszét vehették, hogy a rendőrség les rájuk. A rendőrség emberei szemmel tartják az összes váltóüzleteket, takarékpénztárakat és bankokat, mert azt hiszik, hogy a betörők ilyen helyen akarják majd a betörésből származó értékpapírokat beváltani.

* **Körffy Károly temetése.** Megható módon nyilvánult meg az igaz részvét tegnap néhai Körffy Károly nyug. püspökségi uradalmi főtiszt temetésén. Előkelő közönségünk nagy számmal s a püspöki uradalom tisztikara testileg jelentek meg a derék férfiú koporsójánál, hogy megadják a végtisztességet annak, akit életében szeretettel környeztek. A koporsót szebbnél-szebb koszorúk borították. A gyászszertartást Dencs János tb. kanonok végezte segédlettel. A gyásháznál végbement beszéltetés után az impozáns gyászmenet a premonstrei-rend templomába vonult, ahol az elhunyt lelkiüdvéért gyázmise volt. A remek koszorúk szalagjainak feliratai a következők voltak:

Felejthetetlen jó férjemnek — Sirig gyászoló özvegye.

A nagyváradi lat. szert. püspökség tisztikara — Szeretett kartársának utolsó üdvözlötül.

Szeretett Károlyunknak — A viszontlátásig szerető nénéd, Lotty.

Szeretett testvérének — Mariska és gyermekei.

Hálás szeretettel — Unger Aurél és családja.

Rittinger testvérek — Szeretett unokatestvérünknek.

A diszes temetés Veiszlovits A. és Fia első nagyváradi temetkezési vállata rendezte.

* **A piczulás bankokból.** A Bihar megyei koronatarak és hitelszövetkezet értesíti t. üzletfeleit, hogy az e hó 2-iki csütörtöki befizetések az ünnep miatt e hó 3-án, pénteken délután 3—5 óráig teljesítendők. *Az igazgatóság.*

* **Véres merénylet Szalárdon.** Tegnapelőtt, kedden este véres merénylet keltett érzhető izgatottságot Bihar megye egyik községében: Szalárdon, amelynek két súlyosan sebesült áldozata van. Szalárd község kaszinójában este 7 óra után a község intelligenciája volt együtt, köztük Tóth Mihály ottani birtokos, továbbá Bartsch Arthur és Arvay Sándor takarékpénztári tisztviselők. Hárman egy asztalnál ültek s kártyáztak. Az asztalhoz közel eső ablakon keresztül az utcáról valaki belépett. A fegyver lövege becsúszta az ablakot s Bartsch Arthurnak a nyakába furódott. Több sörét szem pedig az ablakkal szemben ülő Arvay Sándor arczát és és balszemét találta. Mindkét sebesülés súlyos. A merénylet állítólag a legutóbb lefolyt képviselő választással van összefüggésben, s lövés Tóth Mihály földbirtokosnak volt szánva, akinek öccse: dr. Tóth László a kormánypart jelöltje volt, s aki között és Rigó Ferenc függetlenségi jelölt között február 16-án pótválasztás lesz. Az eredménytelen választás óta Tóth László több névtelen levelet kapott, melyekben életveszélyesen fenyegetik ha vissza nem lép a jelöltségtől. Tóthék azonban nem vették figyelembe ezen fenyegetést. A nép között sokan azért neheztelnek Tóth Mihályra, mert öneki tulajdonítják, hogy a legutóbbi választásnál Tóth László olyan sok szavazatot kapott. A csendőrség azonnal megindította a vizsgálatot, de senki sem tud felvilágosítást adni, hogy ki

járt a merénylet idején a Kaszinó környékén. A főszolgabíró a csendőrség szaporítása iránt lépéseket tett s katonazág kirendelését kérte. Valószínűleg ma ki megy 1 század katonaság Szalárdra, s bevárja míg a választások elmúlnak s a nagyon is izgatott hangulat lecsillapodik. Az egyik súlyosan sebesült: Bartsch Arthur nagyváradi ember, pár évvel ezelőtt Nagyváradon zálogháztulajdonos volt. Innét ment ki Szalárdra, az ottani takarékpénztárhoz. Sebe állítólag életveszélyes. Arvay Sándor sebesülése szintén súlyos s valószínűleg elveszti a balszeme világát.

x **Magyar Borok,** nemes faj hazai gyümölcsökből, állandó nagy raktár Mertz Nándor utóda czégnél, Körös-utca. Telefon 448, sz.

x **Farsangi kelmékben,** ugyszintén más divatcikkekben gyönyörű választéka van Klein Menyhért előnyösen ismert fiatal kereskedő (Sz. László téri, holdas tempom mellett) üzletében, melyet meglepő olcsó árban árúsít, a miért is ajánljuk a t. vevő közönség figyelmébe.

x **Elsőrendű magyar** daltársulat ma és a következő napokon Szabó Gyula éttermében Körös-utca 1. sz. egy elsőrangú magyar daltársulat kezdi meg előadásait. A műsorból különösen kiemelendők: Grünau, Saldos Gizella operett és népdal énekesnő. Fehér Nelli táncz énekesnő. Hernyei Katicza szanzonek énekesnő, Budapest kedvence. Vámosi Mimi subrette. Aranyosi Margit exentrik. Naponta 2 kaczagtató bohózat és 3 dalegyveleg. Szabad bemenet. Szigorú családi műsor. Becses pártfogását esedezve kéri Steiner A. karmester. Weisz Lajos igazgató. Jó ételek és italokról gondoskodik Szabó Gyula vendéglős.

IRODALOM.

A szaharai konzul. A Lampel-Wodianer-féle «Fővárosi Színházak műsora» ismét egy aktuális és rendkívül érdekes számmal gyarapodott. Guthi Somának, a kitűnő bohózat írónak nagy sikert aratott darabját, a Szaharai konzult közli most a vállalat. Főlöszleg ezt a bohózatot dicsérni, a fővárosban aratott nagy siker után a vidéki közönséget is sorba kaczagtatja. Guthi pompás bohózata. Ajánljuk Somogyi Károly figyelmébe. Addig is, míg szinpadunkon láthatnók, a könyvalakban megjelent művet emeljük ki dicsérettel. Ára 60 fillér.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: d. u. A kis császár, este Virág fakadás. Frizzo I-ső fellépte

Péntek: Szép Galathea. Frizzo II-ik fellépte.

Szombat: A szülői ház. Frizzo III-ik fellépte.

Vasárnap: d. u. Frizzo fellépte, este Cax és Box. Frizzo fellépte

Anday Teréz.

Megrovási kalandot szerkesztett ki tegnap Bérczi egy kupléban a kritikuskokról: elkecseregte, hogy a kritika mindig szurkál. Hát bizony a Bérczy kupléi legtöbbszörre szurkálni valók s így jó alakításán a kuplé rendezésén az a gyöngén sikerült pattanás, amelyen szurkálással kell segíteni. Szurkálni kell a silány műsort, a gyenge rendezőket is — tegnap azonban kivételesen egy kritikus tollnak sem lehetett szurkáló kedve. Csak dicsérettel lehet írni arról a csöpp kis művésznőről, akit tegnap

olyan tapsviharral ünnepeltek: Anday Terézről. Nem egy csapásra hódította meg a közönséget. Izgatottság vagy mi, az I. felvonásban félénkké tették a játékát s igen bizonytalanná az énekét.

Csak azután derült ki, hogy Anday Teréznek főleg magasabb hangjai igen szépek, csengők, erősek, éneke iskolára, játéka nagy rutinra vall, táncolni pedig meglepő könnyen és kecsesen tud.

Megjelenése kedves, behizelgően szerény, emlékeztet Forrai Ferikére. Mindezek az előnyök erős érveket adnak szerződtetése mellett, annyival inkább, mert tehetsége még fejlődést ígér.

Ne végezzük azonban a kritikát szurkálás nélkül, hogy Bérczinek is kedvére tegyünk. Ha már Anday Teréz bemutatkozott, választott volna okosabb darabot is, mint az üres, tartalmatlan Fecskefészék. Más darabban nagyobb közönség előtt nagyobb sikere lett volna.

Bár az megint dicsérendő dolog, hogy a rendezői kék czeruza a legbotrányosabb helyeket törülte. Legokosabban tenné, ha az egész ostoba darabot törölné. —r.

A mai előadások. Ma két előadás lesz a Szigligeti-Színházban, délután 3 órakor fél helyárakkal színre kerül a Kis császár operett, este pedig rendes helyárak mellett bérlétszünetben Frizzo átváltozó művész első estélye lesz, a mit megelőz a Virágfakadás Murai vigjátéka mellett.

Frizzo Nagyváradon. Frizzo a világhírű átváltozó művész ma este kezdi meg a Szigligeti színházban. A mai estére tervezett vendégszereplését bérlétszünetben rendes helyárak mellett. A mai előadásra a bérlők jegyei déli 12 óráig fenntartatik, azontul minden bérlési jegy eladatik.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Február 2. A biharmegyei nőegylet álarczos bálja a Csarnokban.

Február 5. A kath. legényegylet bálja a Zöldfában.

Február 11. Postások bálja a Zöldfában.

Február 13. Izr. nőegylet estélye a Sasban.

Február 18. Várad-velencei kath. kör bálja a Zöldfában.

Február 28. Tisztibál a Csarnokban.

A mai jelmez estély.

Az egész város közönségét lázas érdeklődés és kíváncsiság tartja fogva a biharmegyei és nagyváradi nőegylet által rendezendő ma esti jelmez és álarczos bálra.

Az ügybuzgó választmány avval az agilis rendezői gárdával már napok óta állandó tevékenységben dolgozik a bál érdekében. Városunk legszebb leányai és aranyifjúság fog részt venni a paraszt lakodalomban, azonkívül sokan álarcban vagy más jelmezben fognak megjelenni. Nagyön is természetes, hogy a farsangi életben ez a városunkban már rég nem tartott álarczos bál eseményt fog képezni, a mit bizonyít az is, hogy a jegyek nagyrészt már mind elkapták. A siker mindenféleképpen biztos, de a netán kételkedőknek annyit elárulhatunk, hogy az álarczosok és jelmezeselek csoportosítását az ő ügyes rendezői talentumával és eredeti ötletével Szathmáry Arpád a Szigligeti színház derék művésze fogja rendezni.

A rendezőség a közönség tájékoztatására a következő utmutatást teszi közzé.

1. Az estély kezdete este 8 órakor. Férfiak és a nem álarcz vagy jelmezbe öltözött hölgyek a bálteremben gyülekeznek, ezek részére bejáratul a Ker. Csarnok épület nagypiaczra néző főkapuja szolgál.

2. Az álarczosok és jelmezesek kíséreljékkel együtt — kocsiokkal — a Csarnok nyugati oldalán levő kapun behajtatnak és a kapu lépcsőházában vonulnak fel egyenesen a pipere szobába, utközben a báli közönséggel nem érintkeznek.

3. A jelmezesek és álarczosok gyülekezése egy külön terem tartatik fenn. Igen kívánatos, hogy az együttes bevonulás céljából 8 órakor pontban egybegyűljenek itt a jelmezesek és álarczosok.

4. Minden álarczos és jelmezese az ellenőrzés céljából szíveskedjék belépő jegyét kéznél tartani (legczélszerűbb összehajtva a keztyübe dugni.)

5. Ellenőrzés után a jelmezesek és álarczosok egy-egy jelvényt kapnak a kezükbe, melynek lecsüngő szaiagjára a táncrend és egy »Jelmez négyes« felirattal ellátott címke lesz akasztva.

6. Fél tíz órakor a jelmez négyes rendezetik, melyben a tánczos választást a hölgyek eszközlik — és a jelvényükre akasztott címke arra szolgál, hogy azt a tánczosának a mellére tűzze s ezzel őt előre lefoglalja.

7. Pontban tizenkét órakor egy nagy farsangi menet fogja berekeszteni az estély álarczos részét, melyben az összes jelmezesek és álarczosok részt fognak venni s ezután fél 1-től fél 2 óráig szünet tartatik.

8. A lakodalmas menetben résztvevő hölgyek pontban 8 órára, a férfiak pedig 7 órára megjelenni szíveskedjenek, mert a menet bevonulása pont 8 órakor történik.

9. A lakodalmas menetben szereplő férfiak gyülekezési helye a főbejáraton keresztül vezető olvasóterem lesz.

A jegyek váltására vonatkozólag pedig azt, hogy a jegyek csütörtök délután 6 óráig Mezey Mihály kir. közjegyző ur irodájában — este 7 órától pedig a Kereskedelmi Csarnokban a pénztárnál kaphatók.

A zeneiskola hangversenye. A Nagyvárad Zenekedvelők Egyesületéből létesített és fentartott nyilvános zeneiskola XVIII. a jelen tanévben első hangversenyét 1905. évi február 2-án, csütörtök délután 3 órakor, az Egyesület helyiségében (Nagypiacz-tér, községi polgári fiúiskola-épület, II. emelet, 31. ajtó) rendezik, melyre a zenekedvelők egyesületének tagjait és a szülőket ez uton is tisztelettel meghívja az igazgatóság. Belépő-díj: felnőtteknek 60 fillér, gyermekeknek 40 fillér. A zenekedvelők egyesületének tagjai és a zeneiskola növendékei belépti-díjat nem fizetnek.

Az érdekesnek ígérkező hangverseny műsor a következő:

1. Koehler K. »Két darab« zongorán 4 kézre, előadja: Rosenzweig Fruzina és Mazalik Gabriella.

2. Bérlet, Op. 118. »Reveuse« hegedűre zongora kísérettel. Előadja Szabó Irma.

3. Pleyel I. »Vonós-négyes« 3. tétel. Előadja: I. hegedűn László József, II. hegedűn Glück Antal, mély hegedűn Mazalik József-és gordonkán Mazalik Nándor.

4. Singelee I. B. Abránd, Thomas »Mignon« című operájából, hegedűre zongora kísérettel. Előadja Pongrácz Margit.

5. Weber Op. 65. »Felhívás kerengőre«. Zongorán előadja: Bendre Róza.

6. Ptatti Alfréd »Divertissement« gordonkára zongora kísérettel. Előadja Mazalik Nándor.

7. Kuhlau I. »Egyik szonatinjének« második és harmadik tétele zongorán előadja: Gábel Etelka.

TÁVIRATOK.

Majláth püspök bibornok.

Budapest, febr. 1. (Saját tud. táv.) Milanóból jelentik, hogy ő Szentsége X.

Pius pápa *Majláth* Gusztáv Károly gróf erdélyi püspököt bibornoknak akarja ki nevezni. Mivel a magyar kormány részéről semmi akadályt sem támasztanak, már a legközelebb összeülő konzisztóriumban meg fog történni Majláth gróf bibornokká avatása.

Kossuth Ferencz üdvözlése.

Budapest, február 1. (Saját tud. táv.) Kossuth Ferencz a szövetkezett ellenzék vezére ma több helyről kapott üdvözlő táviratokat külföldről. Erdekesnek tartják azt a táviratot, melyet hat reischrathbeli cseh képviselő intézett Kossuth Ferenczhez.

A távirat szövege a következő:

Igen tisztelt képviselő ur!

Mi, alólirott cseh képviselők a legalázatosabban üdvözljük Nagyságodat abból az alkalomból, hogy országát bátor szókimondásával a gyors boldogulás útjára vezette. (Aláírások.)

Kossuth Ferencz Amerikából, Kanada államból is kapott üdvözlő táviratot az ottani magyaroktól, abból az alkalomból, hogy Magyarországon a független állameszme győzött.

A bécsi magyar jogászok is küldtek Kossuthnak üdvözlő táviratot.

Bánffy és a helyzet

Budapest, febr. 1. (Saját tud. táv.) Egy bécsi lap érdekes cikket közöl Bánffy báróról

Bánffy a békés megoldást lehetségesnek, sőt könnyűnek tartja. Andrássy Gyula grófnak sikerülni fog a békés megoldás s vállalkozik is rá. A nemzet szíve szerint ítéli. Nem vetette elégszen a 67-es alapot, de megjelölte azt az irányt, melyen tovább haladnunk kell. Andrássy ismeri a nemzet ítéletét, kívánságait — s hiszi, hogy csak úgy vállalja el a kormány alakítást, ha a nemzettől kijelölt irányban haladni tud. A nemzetnek gazdasági vívmányok kellenek első sorban, olyan mint az önálló vámterület, de nem mond le azért a többi jogainak teljesítéséről sem.

Zichy János Kossuth mellett.

Budapest február 1. (Saját tud. táv.) Zichy János gróf több kiváló magyar politikusokkal egyetemben ma kijelentette a függetlenségi pártkörben hogy senki mást, csak Kossuth Ferenczet lehet a jelen viszonyok között megbizni a kormány alakítással. Ezt az ellenzéknek követelnie kell.

Orosz forradalom.

Gorkijt nem akasztják föl, hanem agyonlövik.

Pétervár, febr. 1. Tegnap este *Trepov* tábornoknál egy íróból és előkelő hölgyekből álló küldöttség járt.

A küldöttség vezetője elmondotta milyen nagy kincse Oroszországnak Gorkij s mit fog veszteni benne korai halálával.

Trepov tábornok válaszképen azt mondotta:

— Maxim Gorkij író a következőkkel vádolják:

1. Lényeges részt vett a mostani forradalmi mozgalomban:

2. ő irta a katonatisztek ellen lázító kiáltványt;

3. fölolvasta az utcákon Gapon proklamációját.

— Mindezekért pedig — fejezte be a generális — halált érdemelt és meg is fog halni.

— Tehát fölakasztják? — kiáltotta a küldöttség szónoka.

Trepov nyugodtan ezt mondotta:

— Nem, hanem agyonlövik . . .

A vérengzés áldozatai.

Pétervár, febr. 1. Hivatalos jelentés szerint a múlt hó 22-én az utcai zavargások közben 96 embert öltek meg. A 333 sebesült közül eddig 32 halt meg. 17-et már elbocsátottak a kórházakból. A kórházakban még 231 sebesült van. 43 személyt házilag kezeltek.

A munkások küldöttsége a csár előtt.

Budapest, február 1. (Saját tud. táv.) A csár ma fogadta a munkások tizenhárom tagból álló küldöttségét.

Forradalom Lengyelországban.

Budapest, február 1. (Saját tud. táv.) Orosz-Lengyelországban kiütött a forradalom, melynek már eddig is több áldozata van. Az orosz kormány attól fél, hogy a katonaság is csatlakozni fog a forradalmárokhöz.

Gorkij a gonosztevő.

Budapest, február 1. (Saját tud. táv.) Gorkij Maximmal és több letartóztatott írókkal, mint közönséges gonosztevőkkel szándékosan elbánni az orosz kormány.

Gorkijt szabadlábra helyezik.

Budapest, február 1. (Saját tud. táv.) Párisból jelentik, hogy Gorkij Maximot és többi rab íróársait szabadlábra helyezik. Gorkijt és társait haditörvényszék elé fogják állítani, lázadás vezetésével vádolva őket.

A szövetkezett ellenzék gyűlése.

Budapest, febr. 1. (saját. tud. táv.) Hétfőn a szövetkezett ellenzék gyűlést fog tartani, melyen elhatározták, hogy együtt fognak a pártok maradni a nemzeti jogokért való küzdelemben. Továbbá elhatározták, hogy a szövetkezett ellenzéknek részt kell venni a kormány alakításban s a leendő miniszterelnökkel megbizottaik a szövetkezett ellenzék nevében fognak tárgyalni.

NYILTTÉR.

Plutó

hideg időben megfizetethetlen, nélkülözhetetlen szenzációs szabadalom. Légmentes záró, szagtalan, mindenütt alkalmazható árnyékszékülés, melyhez

== vizvezeték nem kell. ==

Kizárólagos eladók:

Rosenthal és Ehrlich

Érczárú és csengő-gyár.

Nagyvárad, Szacs vay-utca. (Saját ház.)

Alapítva 1847.

Különlegesség: harangok, gazdasági és iskolai csengők, szivattyúk, kutak, tüzfecskendők. Számos kitüntetés, több szabadalom.

==== Telefon szám 204. ====

Figyelem!

Pénzt takaríthat meg mindenki, ha elsőrangú és dusan felszerelt áruházamat felkeresi, hol még **e héten** minden férfi, női és gyermek jáger alsók, sapkák, téli keztyűk, czipők, nyakkendők gyári áron árusíttatnak el.

Kérem erről mindenkinek meggyőződést szerezni.

Szép Mihály,

Fő-utca (Bazár-épület.)

Nincs lehetetlenség!

Ez már igazán ritka alkalom.

Használja is azt ki minden vevő!

Ilyen ritka alkalom rég volt és soká lesz hogy még **órát** és **ékszer** is gyári áron alól lehessen beszerezni. Miért? Mert a napokban a Klein-féle óra és ékszer raktáron levő gy. kat árverésen megvettem. És így mindenki kevés pénzért szép **ajándékot** vásárolhat. Nagy tömeg óra, arany és ezüst gyűrűk, fülfüggők, lánczok, karpereczek, joujouk, evőeszközök, stb kerülnek eladásra. Továbbá szemüvegek, viz-, láz-, és szoba-hőmérők leszállított árban. Törött vagy ócska aranyat vagy ezüstöt pénzért, vagy cserébe a legmagasabb árban beváltom. Ora, ékszer és látszer javítás pontosan, jótállás mellett elkészítetik. — Minden verseny kizárva.

FREUND BENJÁMIN

műorás, ékszer- és látszerész.

Nagyvárad, Fő-utca, Széchenyi szálloda.

REGÉNYCSARNOK.

GILLIAN.

Angolból átdolgozva.

A Nyde-ház körülbelül tizenkét mértföldnyire volt Londontól. Régi divatu épület volt, sok szép fával s terjedelmes parkkal körülte, hol a nyírfák alatt szarvasok legeltek. A lemenő nap piros fénye rásütött az ablakokra, midőn a fason a ház felé haladtunk. Oly vakító volt a fény, hogy jól esett a szememnek midőn a kocsi az ajtó előtt megállott. A külső csarnokon keresztül egy kisebb belső szobába vezettek, mely az én fényűzéshez nem szokott szemem előtt elég szalonnak látszott, de a szobaleány tudomra adta, hogy csak a külső fogadó. Puha keleti szőnyegek voltak elszórva a padozaton, kényelmes székek kínálkoztak az ülésre, az ablakok tele voltak virágokkal. Fényes pánczélók s drága himzésű régi szőnyegek csüngtek a falakon.

Követtem Marchamot — a szobalányt — egy hosszú folyosóra, melynek mind a két oldalán ajtók voltak s az egyik előtt megállott.

— Az asszonyom várja a kisasszonyt, — mondá, — de talán jobb szeretne a kisasszony előbb átöltözködni és pihenni?

— Oh nem, köszönöm, sokkal jobb szeretném minél előbb látni... válaszolám.

Markham rosszaló tekintetét vetve poros ruhámra, kinyitotta az ajtót és bejelentett:

— Madam, Hyde kisasszony.

Csendesen betette az ajtót és távozott.

Eleinte azt gondoltam, hogy Markham tévedett s hogy a szoba üres, mert senki sem szólott, sem nem mozdult. A szoba majdnem egészen sötét volt, az ablakok előtt álló magas fák nem engedtek hozzá világosságot. De midőn szemem megszokták a szelid homályt, láttam, hogy egy kényelmes karosszékekben, a tűz előtt — mert, ámbár május volt, nagyon

hideg keleti szél fujt s a tűz nagyon jól esett — egy szép öreg asszony volt hátra dőlve, mély álomba merülve.

Feketébe volt öltözve, finom fekete csipke a fején s a vállán, összetett fehér kezei a térdein nyugodtak. Oly csöndesen, szépen és nyugodtan aludt, hogy sajnáltam fölkelteni. Ügyelve, nesztelen tovább mentem s leültem a szőnyegre a tűzhely előtt, hol egy vadász-kutya nyujtzkodott. A kutya értelmes állat volt s miután egypár pillanatig bírálólágg nézett rám, a feléje nyujtott kezemet kegyeskedett megnyalni s megengedte, hogy a fejét simogassam.

Igy maradtam vagy tíz percig. Nagy csöndesség volt a háznál, sem emberi hang, sem másféle zaj nem zavarta meg a tökéletes csendet. Különös érzés fogott el, mintha elbűvölt kastélyba tévedtem volna, ahol rajtam kívül mindenki halott vagy mélyen alszik, hol egyedül csak én élek és lélekzem. Az az arckép, mely az ablaknál éppen szemben velem csüngött a falon ezt a különös gondolatomat igazolni látszott.

Nagyon szép, fekete szemű fiatal nőnek arcképe volt, magasra fésült hajporos haja fölött cseresznyezsinű szalaggal díszített csinos kis fehér csipkefőkötő ékeskedett. A tűz világa az arcára esett s mintegy életet lehelt reá a mosolygó ajkra, a nedvesnek látszó sötét szemre. Csaknem el tudtam volna hinni, hogy mosolyog reám s biztatólágg int a fejével.

Igen, ez egy elbűvölt kastély és mi ketten vagyunk az egyedüli élők itten, — ezt látszott mondani.

A milyen álmodozó hangulatban voltam, nem lepett volna meg, ha kilép a rájárából s egyszerre mellettem foglalt helyet. Természetesen látszott volna, teljesen összehangzónak a csendes szobában levő illatos légkörrel.

Midőn az öreg lady ébredni kezdett, ez is úgy beillett az álomvilágba. Csöndesen ásított, finom kezeit összedörzsölte, aztán sóhajtott, ismét ásított, azután felnyitotta a szemhéját nagy lassan s álmodozón, elmerülten, hosszasan nézett reám, mielőtt jelenlétem tudatára ébredt volna. Ekkor fölrettent s oly izgatottnak látszott, hogy megsajnáltam. Egy kissé közlebb mentem hozzá s még mindig a szőnyegen térdelve, a karjára tettem a kezemet.

— Kérem, ne féljen, én vagyok Hyde Dóra, — mondám.

— Hyde Dóra! Oh, édesem!

S ismét visszaesett a székébe s rémület-től kitágult szemmel bámult reám.

— Hyde Dóra! — ismétlé — Afrikából?

— Igen, Afrikából. Ugy-e várt engemet?

— Igen, vártam, de, édesem, hogy jött ide?

Zavart tekintettel nézett körül, mintha keresné léghajót, melyből kiszálltam.

— Hát nem emlékezik? Ma reggel telegrafáltam, a kegyed szobaleánya elibem jött Londonba és ide kísért; — magyaráztam. Midőn a szobába léptem, kegyedet alva találtam, oly boldognak látszott, oly kedves volt, hogy sajnáltam felköltetni, azért várakoztam, míg fölébredt.

— Sajnálom, nagyon sajnálom, nagy gondatlanság volt Markhamtól, — mormogá. Édesem — ne üljön oda — itt van ez a szék — s egy alacsony széket taszított felém. Egészen más fogadásban szándékoztam részesíteni... Nem emlékszem, hogy mikor boszankodtam ennire!

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Bassus. Azt éppen nem merjük állítani, hogy a febr. 5-én a Sasban fellépv *Szavianszky* Nadina féle hangverseny olyan kétes értékű vállalkozás lenne mint a multkor befagyott *Komlóssy* Emmát szerepeltető hangverseny, bár emléksünk rá vissza, hogy ugnanez a társulat ugy 5-6 évvel ezelőtt roppant hideg és kedvezőtlen fogadtatásban részesült városunk közönsége részéről, mikor is a Csarnokban léptek fel.

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár.

A nagyváradai piacon 1905. január hó 30-ik napján tartott vásárban eladott természetmenyek és élelmi szerekeknek árjegyzéke:

Tiszta buza 19.— 18.80 18.40 Kétszeres buza 15.60 15.20 14.80 Rozs 15.— 14.80 14.60. Árpa 15.20 15.— 14.80 Zab 14.40 14.20 14.— Tengeri 17.— 16.60 16.40. Borsó 46.—. Lencse 50.—. Bab 30.—. Köleskása 28.—. Burgonya 8.40. 100 kiló lángliszt 31.60. Zsemlyelisz 30.80. Fehérkenyérlisz 30.40. Barnakenyérlisz 28.—. Széna fuvarral 8.50. Szalma fuvarral 2.—40. Sózott szalonna 126.—. Zsup-szalma —20. A'om-szalma —12. 1 köbméter bükkfa 6.—. Tölgyfa 5.60. Cserfa 6.60. 1 kiló marhahus I. o. —96, 1 kiló marhahus II. o. —88, 1 klió marhahus III. o. —72. 1 liter ó-bor 1.—, 1 liter uj-bor —72, 1 liter pálinka —72, 1 liter szilvapálinka 1.60, 1 liter szesz 2.—. 1 mm kőso 21.50. 1 mm. nyers faggyu 50.— 1 mm. olvaszt. faggyu 70.—. 1 mm. szappan 50.—. 1 mm. birka gyapju —. 1 mm. magyar gyapju —. 1 hltr. ó-bor 64.—. 1 hltr. ujbör 40.—. 1 mm. méz 1.80. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.— 1 hltr. kendermag 28.— 1 hltr. köles —. 1 hltr. repce —. 1 hltr. dió 36.— 1 hltr. mogyoró —. 1 hltr. aszalt szilva 36.— 1 kg. savanyu káposzta 28.—. 1 kg. szalonna nyers 1.44. 1 kg. sertéshus 1.20. 1 kg. vereshagyma —28. 1 kg. foghagyma —60. 1 kg. bors 2.40. 1 kg. paprika 6.—. 1 kg. barna kenyér —24. 1 liter kőolaj —44.

Forgalmi kimutatás 1905. január 30-án.

Tiszta buza körülbelül 150 hltr. Kétszeres buza 60 hltr. Rozs 60 hltr. Árpa 15 hltr. Zab 30 hltr. Tengeri 140 hltr. Burgonya 8 hltr.

Lábas jészágok: Hizott sertés mintegy 180 drb. Félhizott 200 drb. 2 évestől feljebb 60 drb. 1 évestől 2 évesig 100 drb. Süldő 120 drb. Malacz 160 drb. Vágó marha 140 drb. Jármos ökör 220 drb. Fejős tehén 160 drb. Borju 216 drb. Bivaly — drb. Juh és kecske 4 drb. Ló 182 darab.

Marha ártáblázat 1905. évi jan. 30-án

1 pár I-ső rendű jármos ökör 600—700 korona. 1 pár II-od rendű jármos ökör 500—580 korona, 1 pár III-ad rendű jármos ökör 320—480 korona. 1 drb fejős tehén 110—240 kor., 1 drb vágó ökör 140—220 kor., 1 drb vágó tehén 110—200 kor., 1 drb veres borju 24—50 kor., 1 drb fél éves borju 46—70 kor., 1 drb egy éves borju 54—86 kor., 1 drb két éves borju 64—170 korona. 1 drb hizott sertés 98—106 kor., 1 pár fél éves sertés 32—42 kor., 1 pár egy éves sertés 64—90 kor. 1 pár két éves sertés 94—130 korona. 1 drb. igás ló 120—240 korona. 1 pár ökörbőr 42—50 kor., 1 pár tehénbőr 30—40 kor., 1 pár borjubőr 12—20 kor., 1 pár lóbőr 10—20 korona.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, febr. 1.

Buza apr.-re	— — — —	19.60
Buza okt.	— — — —	17.23
Rozs apr.-re	— — — —	15.44
Tengeri májusra 1905.	— — — —	14.86
Zab apr. ra	— — — —	7.59
Repce aug.-ra	— — — —	22.70

Értéktözsde.

Budapest, febr. 1.

Oszrákhitelrészvény	— — — —	512.94
Magyar hitelrészvény	— — — —	806.50
Leszámitoló bank	— — — —	464.50
Rimamurányi	— — — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — — —	649.—
Közuti vasut	— — — —	569.50
Városi villam s vasut	— — — —	339.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905. febr. 1-én

Magyar aranyjárdék 4%	— — — —	118.40
Magyar koronajárdék 4%	— — — —	98.90
Magyar koronajárdék 3 1/4%	— — — —	89.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — —	98.30

Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyereség sorsjegy-kölcsön	213.—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	167.—
Osztrák járadék papirban	99.90
Osztrák járadék ezüstben	10.03
Osztrák járadék aranyban	11950
Osztrák korona járadék	100.—
1860. oszt. államsorsjegyek	15 775
Osztrák mgyar bankrészvény	16.30
Magyar hitelbank részvény	78.650
Osztrák hitelbank intézeti részvény	9.74—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	645.50
20 frankos arany (Napolendor)	19.08
Német hirodalmi márka	117.37
London vista	240.25
Páris vista	95.60
20 márkás arany	23.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A legszebb faj
csemege szőlő,
kiváló szép, legnemesebb
F A J - A L M A
és mindennemű *déligyümölcs.*
Tisztán kezelt természetes
HEGYI-BOROK

a következő előnyös árban:

Kitűnő ujbór, literje	— — —	29 kr.
Asztali ó-bor, „	— — —	32 „
Rizling bor, „	— — —	36 „
Pecsenye bor, „	— — —	40 „
UJ-BOR 100 liter	18 frt.	
O-BOR 100 „	22 „	

Csemege, aszú, és pezsgőborok a legolcsóbb árban.

KAVÉ nagyraktár, a legjobb fajokból az elismert legolcsóbb árban. **Cognac, rum,** és finomabb gyümölcs pálinka, **likőrök** előnyös árban.

Valódi **Dréher-féle kőbányai üvegelt SÖR,** egy nagyüveg 17 kr.

Mertz Nándor utóda
czégnél

N-Várad. Körös-u. Mertz-ház, Telefon 448

Hirdetések felvételnek

a legjutányosabb árban e lap
kiadóhivatalában.

„Nagyváradai Hitelbank“

részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi
időtartamra a legolcsóbb kamattal
és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses

jelzálogkölcsonöket

nyújt,

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölcsönkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölcsönöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett **5%-os** kamatot összeg után fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad. **Az igazgatóság.**

Hirdetmény.

Folyó évi február hó 16-ától kezdve vonalunkon a kocsirakomány szállítása a magyar-osztrák, valamint a bosznia és hercegovinai vasutakon érvényes díj-szabás I. részében (A és B szakasz) foglalt általános határozmányok és e naptól érvénybe lépő — kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur által 87374/1904. sz. a. jóváhagyott — helyi árudijszabásunkban (II. rész) foglalt kiegészítő és módosító határozmányok és díjak szerint eszközöltetik.

Az új díj-szabás az eddigivel szemben emelést vagy megszorítást nem tartalmaz. A szállítási díjtételekben a kezelési illeték, valamint ez áruk fel- és leadásáért, illetve be- és kirakásáért és azok háhozszállításáért fizetendő illeték már benn foglalvák.

A vágányösszeköttetéssel bíró gyártelepeken, a Zöldfa-utcai kitérőn, valamint a közuti vaspálya mentén a felek által ki- vagy berakandó, — nem különben Vásártér állomáson a felek által közvetlenül a vasuti kocsikból vagy viszont be- vagy elfuvarozandó küldeményekre nézve engedélyezett mérséklések külön fognak közzétettni.

Az új árudijszabás az igazgatóságnál, az árupénztárnál, a vasut szállítójánál,

nemkülönben a vásártéri állomás raktár-nokánál 20 fillérért beszerezhető.

Fenti naptól kezdve Vásártér állomás és említett vasutak között közvetlen elszámolás és rovatolás lép életbe. (Áru fel- és kiadási pénztár egyelőre az üzlet-igazgatósági épületben Nagyvásártér 5. szám, Zsigaház I. emelet van elhelyezve.

**A közuti vasut
igazgatósága.**

1035.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

NAGYVÁRADON, Fő-utca elején.

Modern lakás, szálloda és kávé-
ház berendezések iparművészeti
vállalata. Telefon: 421 sz

Elegáns matt és fényezett

BUTOROK

jutányos gyári árban.

GYÁRTELEP: BÉKÉSCSABÁN.

Raktárak: Nagyvárad, Baja.

Czipész-üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy évek óta fennálló

czipész-műhelyemet

Teleky-utczáról **Olaszi, Színház utca,** az ujonnan épült *Dr Adorján Emil* házába helyeztem át.

Elvállalok minden e szakba vágó min-kák mérték utáni készítését, ugyszintén elfogadok **javitásokat** a legolcsóbb árban

Vidéki megrendelések egy pár viselt czipő beküldése mellett pontosan eszközöltetnek.

Becses megrendelést és pártfogást kérve maradok — **pontos és gyors kiszolgálásról előre is biztosítva** kiváló tisztelettel

Darvassy Károly,

czipész-mester.

Z á l o g h á z.

A „Biharmegyei Takarékpénztár“

zálogosztálya

február hó folyamán árverést tart.

Felkéretnek az elzálogosított tárgyaik rendezésére.

A Biharmegyei Kereskedelmi-, Ipar- és Termény-hitelbank

1904-ik évi

Z Á R S Z Á M A D Á S A.

MÉRLEG-SZÁMLÁJA.

VAGYON	K	f.	K	f.	TEHER	K	f.	K	f.
Ingtalanok: Teleki-utcai intézeti ház	80000	—			Részvénytőke: 2250 drb. teljesen befizetett részvény, à 140 frt., 280 K			630000	—
Arverésen vett egyéb ingatlanok	93000	—	173000	—	Alapok: Közöséges tartalék-alap			500000	—
Készpénz			165352	90	Kéteskövetelések tartalék-alapja*			61240	—
Váltók			3524183	36	Hiteltulajdonosi biztonsági-alap .			1350	58
Előlegek és zálogkölcsonök: Érték-papirokra és ékszerekre			74155	—	Intézeti ösztöndíj-alap			8451	14
Jelzálog kölcsönök	1556454	31			Tiszti nyugdíj-alap**			214130	80
Függő kamatok	4717	10	1561171	41	Betétek: Könyvecskékre	5935443	98		
Kötvény-kölcsonök: Községeknek			10708	—	Folyószámlában	201452	32	6136896	30
Értékpapírok: Jegyzék szerint . .			465525	75	Váltók visszleszámitolásban: az				
Tiszti nyugdíj-alap értékpapirjai .			214006	80	Osztr.-Magy.-banknál			195800	—
Adósok folyó számlában:					Átmeneti kamatok			42910	40
Társintézeteknél elhelyezett tőkék és alapszabályilag fedezett egyéb folyó számlák összege			1801058	17	Fel nem vett osztalékok:				
Felszerelés teljesen leírva					1900 évről	42	—		
					1901. »	42	—		
					1902. »	72	—		
					1903. »	324	—	480	—
					Hitelezők			73222	98
					Tiszta nyereség egyenleg			124678	26
			7989161	39				7989161	39

* Ez évi hozzájárulással K 68440-98
** » » » K 218130-80

NYERESÉG- és VESZTESÉG SZÁMLÁJA.

NYERESÉG:	K	f.	K	f.	VESZTESÉG:	K	f.	K	f.
Kamatok: Betétek után (könyvecskékre és folyószámlákra)			218204	17	Kamatok: Váltók után	190881	99		
Üzleti költségek: lakbér, fűtés világítás, könyvek, nyomtatványok, irodaszerek, utiköltségek, bélyegek, posta-, sürgöny- és telefon-díjak stb.			10677	49	Előlegek és zálogkölcsonök után	6476	87		
Dijazások: Összes díjazások, lakbérék és napibiztosí díjak			32384	54	Jelzálogkölcsonök után	90147	52		
Adó: Összes állami és városi adók	17375	11			» » (hátralékban az előleges kamatok levonása után)	4717	10		
Betétkamatok után 10% adó	21820	42	39195	53	Folyó-számlák után	88118	24		
Illetékek: Különféle illetékek . .			944	64	Kötvény-kölcsonök után	1090	80		
Perköltségek: Perelt követeléseknél			123	45	Értékpapírok adómentes kamatai	22884	10	404316	62
Veszteség: Behajthatatlan váltókon			8954	26	Értékpapírok árfolyam emelkedése			10917	93
Leírás ingatlanoknál			3500	—	Ingtalanok jövedelme			8304	03
Tiszta nyereség			124678	26	Fárdíj (jutalék) számlán			15123	76
			438662	34				438662	34

Nagyváradon, 1904. december 31.

A könyvvezetésért:

AZ IGAZGATÓSÁG:

Rosenthal Adolf
főkönyvlő.

Markovits Antal
elnök.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Farkas Izidor, Léway Zsigmond.
Markbreit Sándor, Dr Miskolczy Ferencz,
Reismann Mór, vezérigazgató.

Ficzek Lajos, Krausz Dávid.
ifj. Moskovits Mór.

A közlegő
Farsangi ünnepekre

ajánlja:
MOLNÁR LAJOS

Nagyvárad, SCHLAUCH-TÉR 18. sz. lakos
saját termésű
nagyvárad- és ménesgyoroki-borait
palackosan és hordóban.

Hordóborok:

Nagyvárad-uj-bor, fehér HI-je 18 forint
Ménesi vörös-bor, ó > 50 frttól feljebb
Ménesi sanvignor fehér aszúbor > 80 forint

Üvegezett borok:

Nagyvárad-uj fehér bor	1 lit üveg	—32 kr.
ó	1	—40 >
1900-as ürmös ó	1	—40 >
Ménesi Kadarka, vörös	0.7 lit palack	—90 >
Cabernet	0.7	1— >
Sanvignor	0.7	1.10 >
	0.5	—75 >

Tíz üvegen felüli rendelést házhoz szállítok.
Telefonszám: 406.

Olesó kölesön

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utca 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl-féle ház, szemben a Rimanóczy szállodával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzpiacz terén banktisztviselői és 12 éven át volt takarékpénztári titkári állásomban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képvisellete alapján:

1. Jelzálog és hosszú törlesztéses kölcsönök (melyekben a tőke és kamat is benn foglalítatik) 10—50 évre a lehető legrövidebb idő alatt és legalacsonyabb kamattal, mellet minden előzetes díj és költség nélkül folyósítottak;

2. régebbi tartozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel cserélek fel.

3. köztisztviselőknek, katonatiszteknek állami, megyei, és városi hivatalnokoknak csekély heti részletekben törlesztendő 10—15 éves személyhitelt eszközölök ki.

Mindenféle kölcsön ügyletben szívesen állok rendelkezésére és minden díjazás nélkül szolgálak felvilágosítással, utbaigazítással délelőtt 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár.

Telefon 424 szám. 930.

Diószeghi István

órák és ékszerész

Nagyvárad, Kossuth-(Sas)-utca

(Hajnal-palota.)

Elvállal: 929.

órákat, ékszereket

javítás végett.

Jutányos és lelkiismeretes kiszolgálás.

Óra és ékszer raktár.

Védjegy: „Horgony“.

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régiónak bizonyult háziser, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, oszónál és meghűléseknél bedöröcsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosaak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapestben.

Richter gyógyszerár
az „Arany oroszlanhoz“, Prágában,
Elisabethstr. 5. ne. Mindennapi szétküldés.

Maár és Szabó

fűszer-, csemege-, bor-, gyarmatár-, vadhus-,
= ásvány- és gyógyvizek-kereskedése =

Nagyvárad, Fő-utca.

(Moskovits-palota.)

Értesítés!

T. cz.

Van szerencsénk szíves tudomására hozni, miszerint Nagyváradon, Fő-utcán, a régi Apolló-épületben levő Hajnal Ferencz cég fűszerüzletét megvettük s azt

MAÁR és SZABÓ

törvényszékieleg bejegyzett cég alatt új helyiségünkben fogjuk tovább vezetni.

Üzletünket a mai modern kor igényeinek megfelelően rendeztük be, úgy, hogy a legkényesebb igényeknek is eleget tehetünk, felszereltük a legjobb minőségű: fűszer, csemege, bor, hideg felvágottak, mindenféle haleconservék, pástétomok és friss töltésű ásvány-gyógyvizekkel, nemkülönb. idényszerűleg mindenféle lótt vaddal.

Amidőn ezt tisztelettel szíves tudomásul adjuk, kérjük nagybecsű megrendeléseit, melyeket a legpontosabban fogunk eszközölni, helybeli megrendeléseket házhoz, a vidékieket pedig 50 koronán felül ingyen csomagolással és bérmentve szállítjuk a rendelő vasuti állomására.

Nagybecsű pártfogását kérve maradunk
kiváló tisztelettel:

Maár és Szabó.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztottsággal gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), színes fényképzés lámpák és mindenemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamos motorok eredeti gyári árak mellett,
kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

PAPLANGYÁR

— más vállalat miatt feloszlik —

Az összes raktáron levő paplanon, Clothon, Chasmi-
ron feltűnő olesó árban eladatnak. Mértékszerinti paplanok csak
első februárig vállaltatnak.

Tisztelettel **HOFFER BERTALAN** utóda **FÜRST R.**

Szilágyi Dezső-utca, (Adorján ház).

Berendezés eladó. — Helyiség kiadó.